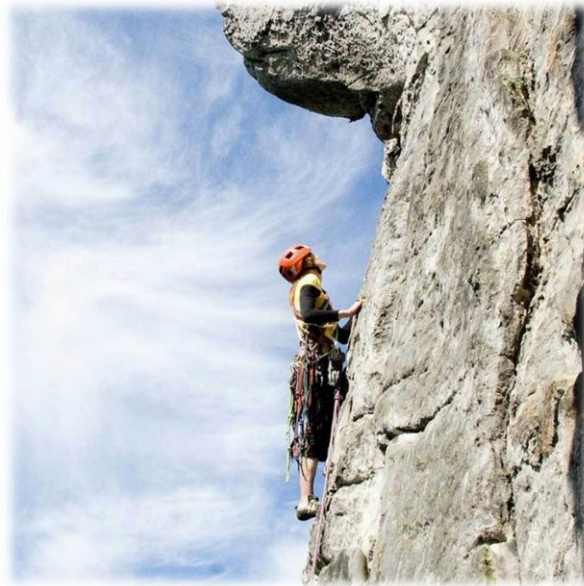

HOROLEZENÍ

Místo realizace: HRUBOSKALSKÉ SKALNÍ MĚSTO

Termín realizace: DUBEN

Téma: Hruboskalské skalní město jako část přírody intenzivně využívaná k relaxaci

Hlavní sdělení: **Příroda není na jedno použití a když chodíme do skal trávit volný čas, měli bychom se snažit po sobě zanechávat co nejméně stop, či lépe o místo i aktivně pečovat.**

Vzdělávací cíle:

- ⊙ Žák dokáže popsat, jaké pobytové stopy zanecháváme ve skaláku jako horolezci nebo turisté.
- ⊙ Žák si uvědomuje hlavní rozdíl mezi pobytovými stopami lidí a zvířat ve Skaláku.
- ⊙ **Žák dokáže popsat, jak se má správně chovat, když si v přírodě potřebuje odskočit, aby po něm zůstalo co nejméně stop.**
- ⊙ **Žák prohlubuje své vnímání přírody skalního města.**

Anotace: Žáci **absolvují výcvik, jak se správně chovat v přírodě, když si potřebují odskočit.** Poté se skupina vydává do skalního města, do oblasti Dračích skal, kde **místní horolezec popisuje, o čem je horolezení. Diskutuje s dětmi, jaké pobytové stopy horolezci v krajině nechávají** i jak se o skalní město snaží pečovat. Děti si sami **zkouší lézt na blízkém boulderu.**

Délka: 3 - 3,5 hod.

Harmonogram:

(15 min.) setkání na „Trojúhelníku“ před lázněmi, úvod	08:30 - 08:45
(30 min.) aktivita Lesní překvapení	08:45 - 09:15
(20 min.) přesun k Dračím skalám	09:15 - 09:35

(45 min.) aktivita Horolezení ve Skaláku a svačina	09:35 - 10:15
(45 min.) aktivita Bouldering	10:15 - 11:00
(60 min.) aktivita Magická místa + návrat, podle času	11:00 - 12:00

Počet průvodců: ideálně 3 (lektor – průvodce, místní odborník – horolezec, lektor – lesní překvapení)

PŘÍPRAVA TŘÍDA:

- HOROLEZEC – poptat se, jestli nemají mezi rodiči horolezce, který by přišel popovídat o lezení na náš PD
- POMŮCKY NA PD
 - deník a tužka
 - vhodná obuv na bouldering

PŘÍPRAVA LEKTOŘI:

- dotazník zpětné vazby – tisknout, předat, převzít
- příprava aktivity Lesní překvapení v terénu
- domluvit horolezce, pokud třída nedokáže

AKTIVITY

Úvodní slovo v kempu

„Pamatujete, jak jsme se bavili o pobytových stopách zvířat. V prezentaci odborníka z CHKO padla krátká zmínka také o pobytových stopách lidí. Dokázali byste nějaké vyjmenovat? Jaké zanecháváme v přírodě/ ve skalním městě, když zde trávíme čas?“ Lektor vhodně přemostí k první aktivitě, na kterou se skupina přesune do blízkého lesíku.

Aktivita 1: Lesní překvapení

místo: u lázně Sedmihorky (kousek od „Mrtvého stromu“ DLNS)

časová dotace: 30 min.

cíl:

- ⊙ **Žák dokáže popsat, jak se má správně chovat, když si v přírodě potřebuje odskočit, aby po něm zůstalo co nejméně stop.**

pomůcky:

- různé druhy toaletních papírů a ubrousků
- sádrové modely exkrementů
- lopatka na zahrabávání exkrementů
- nálepky „Příroda není na jedno použití“
- zalaminované obrázky hovínek - na krk pro kontrolory

Žáci s sebou: /

postup: Lektor na třech předem připravených ukázkách demonstruje, jak můžeme ponechat v přírodě exkrement. (Tj. nezahrabaný s hromadou papírů, či ubrousků, které se v přírodě rozkládají velmi dlouho x zahrabaný s recyklovaným papírem, tak že nikdo ani nepozná, že tu někdo kadil). Diskutuje s žáky o vhodnosti použití různých tipů toaletních papírů, či ubrousků. Poté si žáci sami zkoušejí „uklidit“ po sobě správně sádrové hovínko. Dospělí v roli inspektorů kontrolují správné provedení a za odměnu rozdávají nálepky „Příroda není na jedno použití“.

Aktivita 2: Horolezení ve Skaláku

místo: Dračí skály

časová dotace: 45 min.

cíl:

- ⊙ Žák dokáže popsat, jaké pobytové stopy zanecháváme ve skaláku jako horolezci nebo turisté.
- ⊙ Žák si uvědomuje hlavní rozdíl mezi pobytovými stopami lidí a zvířat ve Skaláku.

pomůcky:

- dle odborníka (horolezecká knížka, lana, karabiny, ufo, sedák, atp.)

žáci s sebou:

- podsedáky

postup:

Místní horolezec stručně popíše žákům, jak začalo horolezení ve Skaláku. Ukáže jim horolezecké pomůcky, které si mohou zkusit použít (vázání osmy, tahání za ufo, jištění přes hodiny, atp.) a popovídá o lezení obecně.

Poté se společně v kroužku bavíme o tom, jaké všechny nechávají horolezci a turisté pobytové stopy ve skalním městě?

Jaký je rozdíl mezi pobytovými stopami lidí a zvířat ve Skaláku?

Ty lidské často v krajině zůstávají mnohem déle (odpadky, poškrábané skály, atp.).

Co si o nás asi myslí zvířata? 😊 Co můžeme dělat pro to, aby náš „otisk“ do krajiny skalního města byl co nejmenší?

- ♣ nezanechávat odpadky
- ♣ umět po sobě uklidit, když si musíme ve skalách odskočit
- ♣ nic zbytečně netrhat
- ♣ chodit po turistických trasách a nejezdit na kole mimo cyklostezky (eroze na pěšinkách)
- ♣ nerýt do skal
- ♣ dodržovat pravidla lezení...

Co pro to dělají horolezci?

Dodržují pravidla lezení na pískovcích¹:

¹ Viz Pravidla lezení v pískovcových skalních oblastech v Čechách, Český horolezecký svaz (ČHS), zde: <https://www.horosvaz.cz/res/archive/003422.pdf?seek=1312359965>

- ♣ zakázáno je jakkoli měnit povrch skal
 - neleze se na mokrých a vlhkých skalách, s tvrdou podrážkou
 - skála se nesmí poškozovat jistíci prostředky (smyčky, lano)
 - k jištění se nesmí používat takové prostředky, které poškozují skálu (skoby, frendy, vklíněnce)
 - nesmí se vytvářet chyty a stupy

+ pravidla lezení přímo pro Hruboskalsko²:

- ♣ neleze se celý rok, ale od 1.listopadu do 31. března (někde až do 30.června) následujícího roku platí každoroční zákaz lezení
- ♣ platí zákaz lezení s magnéziem nebo s jinými chemickými prostředky
- ♣ k jištění, kromě fixně osazených kruhů (příp. borháků) lze používat jen textilní smyčky nebo UFOny
- ♣ používat k přístupu ke skalám veřejné, nebo značené cesty a nepoškozovat rostlinný kryt
- ♣ zachovávat klid, nerušit hnízdící ptáky, hlásit zahnízdění ptáků
- ♣ používat boty s hladkou podrážkou, nebo lézt bosí
- ♣ nepoškozovat a neměnit povrch skal (dření lanem, sekání), neodstraňovat rostliny a porosty
- ♣ členové ČHS a svazů UIAA (Mezinárodní horolezecká federace) musí na požádání ukázat klubový průkaz

Co Skaláku vracejí?

- ♣ starají se o skalní město – brigády – oprava cestiček, zábradlí atp., hlídají se navzájem....

Aktivita 3: Bouldering

místo: pod Dračím zubem

časová dotace: 45 min.

cíl:

- ⊙ **Žák prohlubuje své vnímání přírody skalního města.**

pomůcky: /

žáci s sebou:

- vhodná měkká obuv, kalhoty a triko s dlouhými rukávy

postup: Žáci si za asistence horolezce vyzkoušejí bouldering na blízké skále.

Aktivita 4: Magická místa

místo: za Skautem (kolem skal Koupátko, Kokot, Varle)

časová dotace: 30 min.

cíl:

- ⊙ **Žák prohlubuje své vnímání přírody skalního města.**

pomůcky:

² Více o pravidlech lezení na Hruboskalsku zde: <https://www.hruboskalsko.cz/skaly/pravidla-lezeni>

pomůcky:

- zvoneček
- mluvicí šiška
- podsedák
- hodinky/mobil

žáci s sebou:

- podsedáky
- penál/tužka
- deník

postup:

Žáci se rozejdou najít si své místo, kde mohou chvíli o samotě a v tichosti rozjímat, pozorovat, či psát si do deníčku. Lektor doplní, že místo musí být poblíž – sejdeme se až zazvoní zvoneček. Aktivita začíná společným stažením opony mlčení. Na poprvé stačí, když děti na svých místech stráví 5 – 7 minut, podle počasí. Postupně se čas prodlužuje až na např. 15 - 20 min. Po návratu se děti mohou podělit o zážitek ze svých “magických” míst. V kruhu koluje mluvicí předmět (šiška) a kdo ji má v ruce, může něco sdělit. Nebo nemusí.

ZÁVĚR

- předání dotazníků zpětné vazby
- krátce, co nás čeká příště a co je potřeba si připravit (vyplnit pár otázek na závěr a příště mít s sebou určitě deník)

Tento materiál vznikl za finanční podpory Libereckého kraje.